

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. XI. Argumenta contendentia, Dei præscientiam tollere nostram
libertatem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

nequiret quo pacto, si Deus futura præsciret homines operationes suas liberè exercere possent, Deum hæc præscire negabat: sicque, ut rectè S. August. lib. 5. de Civit. cap. 9. *Ut homines liberos faceret, fecit sacrilegos.* Quem etiam errorem nonnulli tribuunt Aristoteli. Wiclefus verò, ut refert Waldensis Tom. 1. cap. 22. & 25. Dei præscientiam libero actuum nostrorum exercitio coexistere non posse cum affirmaret, Deum quidem futura scire asserbat, sed inde siebat hominibus adimi libertatem: quod post ipsum alii etiam affirmant ex novatoribus.

III. Certum est, Deum habere verum futurarum præscientiam.

Probat ex scriptura.

Ex prædictionibus.

Ex prævidentiis.

Dico primò contra Ethnicos, indubitatum esse, Deum futura, adeoque actiones omnes hominum, ab iis quocunque tempore efficiendas præscire. Hanc conclusionem fusè probavi Disp. præcedente, sect. primâ; estque res planè certa: id enim impis aperte tradit divina Scriptura, ut Ecclesiastici 23. v. 29. *Domino Deo, antequam crearentur, omnia sunt ænita.* Item Isaie 41. v. 23. *Annunciate quæ ventura sunt in futurum, & sciemus quia Dii estis vos: & alibi sæpè, ut loco citato ostendi.* Deinde Deus in sacris Literis multa, antequam fierent, revelavit; ergo ea præscivit, alioqui prædictiones suas errori exponeret, & falsitati. Quare appositè ad rem præsentem Tertullianus lib. 2. contra Marcionem, cap. 5. ait, *Deum, quos fecit Prophetas, tot habere testes præscientiæ suæ.* Tandem hoc ipsum clarè probatur, tum ex perfectione intellectûs Divini, tum ex eâ, quam de rebus omnibus habet, providentiâ, quæ hanc futurorum præscientiam necessariò requirit: ut Sect. illâ primâ fusius est declaratum.

IV. Dei præscientia hominum libertati non officit.

Quo modo scientia visionis in Deo sit verus futurus præsentis.

V. Decent Patres, scientiam visionis esse verum futurum præsentem.

Pulchrum dictum Origenis.

Dico secundò contra Wiclefum, & ejus hac in re sectatores, perfectam hanc, quam Deus de rebus omnibus futuris habet, præscientiam, ne minimâ quidem ex parte humanæ voluntatis libertatem infringere. Ratio est: Dei enim præscientia, quamvis actus nostros futuros, tempore antecedit, ratione tamen, ac veluti naturâ eos subsequitur, nec ideo sunt futuri quia Deus illos novit esse futuros, sed è contrâ ideo Deus novit esse futuros quia sunt futuri. Quare, prius quodammodo naturâ sunt futuri, quam ut futuri cognoscantur; non quòd res illa Dei scientiam per influxum causet, (hoc enim est impossibile) sed effectus futuri sunt conditio ut Deus hanc scientiam potiùs habeat, quam aliam. Sicut enim de factò Deus ab æterno novit Adamum tali tempore peccaturû; ita si Adamus, ut potuit, se ad non peccandum determinasset, Deus, non hanc, sed aliam præscientiam habuisset. Unde in nostrâ potestate est efficere ut Deus hanc scientiam non habuerit, sicque hæc libera Dei scientia est nostris actibus posterior, & ab ipsis hoc modo dependens.

Hæc est clarissima mens sanctorum Patrum ut supra, Disp. 22. sect. 14. ostendi, declarando quo pacto scientia visionis non sit causa rerum; passim namque affirmant, res non ideo esse futuras quia eas Deus præscit, sed è contrâ ideo Deum eas præscire quia sunt future. Hoc, ut supra relatos omittam, clarissimè docet Origenes lib. 7. in cap. 8. ad Rom. in illa verba, *Quos præscivit & prædestinavit: ubi ad rem præsentem sic habet: Non propterea erit aliquid, quia id scit Deus futurum: sed quia futurum est, scitur a Deo antequam fiat.* Et mox subdit: *Non ergo quia Propheta prædixerunt, idcirco prodidit Iudas, sed quia futurus esset proditor, ea quæ ille nequitia profecti sui gesturus erat, prædixerunt Propheta, cum utriusque Iudas in potestate habuisset, ut esset similis Petro, aut Joanni, si voluisset sed elegit pecunia cupiditatem* K. I. Comptoni Theol. Scholast. Tom. 1.

magis quam Apostolici consortii gloriam: & hanc ejus voluntatem prævidentes Propheta, librorum tradiderunt monumentis.

Idem de peccatorum præscientia docet S. Augustinus: Neque enim, inquit, ideo peccat homo quia Deus illum peccaturum præscivit, &c. Tres etiam rationes S. Augustini, ad probandum Dei præscientiam non tollere hominum libertatem, proponuntur Sect. sequente, n. 9. Hoc quoque affirmat S. Cyrillus l. 9. in Joannem, cap. 10. *Quoniam, inquit, ita nonnulli sponte fururi erant, idcirco præscius Spiritus Sanctus prædixit.* Tandem, ut innumeros omittam, qui videri poterunt apud P. Ruizium Disp. 33. sect. 4 hanc ipsam veritatem apertissimè tradit S. Joannes Damascenus lib. contra Manichæos propè finem: *Via Dei præsciens, inquit, a nobis causam non sumit: at verò, ut ea quæ facturi sumus, præsciat, a nobis proficiscitur.* Est quidem Dei præscientia vera & involabilis, ipsa tamen nequaquam causa est cur omnino fiat quod futurum est, quæ potiùs, quia hoc vel illud facturi sumus, idcirco præscit. Ex quibus omnibus deducitur, scientiam Dei liberam ab effectibus contingentibus pendere, eosque naturâ aliquo modo subsequi, sicque non tollere libertatem.

VI. S. Augustinus de Civit. l. 5. c. 10.

S. Cyrillus.

S. Joannes Damascenus.

SECTIO UNDECIMA. Argumenta contententia, Dei præscientiam tollere nostram libertatem.

EX dictis Sect. præcedente, satis clarè, ut existimo, constat divinam præscientiam non tollere nostram libertatem. Ut verò res hæc clariùs innotescat, quæ contra eam ab hæreticis objiciuntur, breviter proponam. Arguit itaque primò Wiclefus: scientia Dei est infallibilis: ergo proportionatum sibi habere debet objectum, nempe infallibile; ergo objectum hoc est necessarium; ergo ipso factò quòd Deus cognoscat actus futuros, sunt futuri necessariò. Sed contrâ, hæc enim argumentatio, si valeat, probabit, nihil actu existens esse contingens, cum non minùs infallibilem de rebus existentibus habeat Deus cognitionem, quam de futuris. Respondetur itaque, infallibilitatem esse duplicem, antecedentem, & consequentem: actus itaque nostri liberi futuri, non habent infallibilitatem antecedentem, seu à causâ eorum completâ: hæc enim, ut Disp. præcedente dixi, non magis infallibiliter connectitur cum effectu, quam cum negatione effectûs. Solùm ergo habent actus nostri futuri infallibilitatem consequentem, quia nimirum verè de factò sunt futuri; præscientia autem, seu scientia visionis in Deo ad eos non terminatur, nisi postò quòd sint futuri; nam nullo modo in eos influit; neque enim est causa rerum, ut ostendi supra, Disp. 22. sect. 14. postò autem quòd sint futuri, sunt necessariò futuri: hæc tamen est necessitas tantùm consequens, & horum actuum futuritionem supponens.

I. Infallibilitas cognoscens divina non obstat voluntatis nostræ libertati.

Infallibilitas duplex: antecedens, & consequens.

Quam infallibilitatem habent actus nostri futuri.

Arguit Wiclefus secundò: Deus jam præcivit, Petrum eras peccaturum; ergo non potest Petrus non eras peccare; fieri siquidem nequit ut id non eveniat: tum sic, sed Deum hoc præscire, est necessarium, neque enim est in potestate Petri efficere, ut Deus hoc non præcognoscat: ergo Petrus eras peccabitur/necessario; antecedens quippe necessarium inferit semper necessarium consequens.

II. Objic. Deus præcivit Petrus eras peccaturum, ergo non potest non eras peccare.

III.
Ex præscientia Dei, solum sequitur necessitas consequens, non antecedens.

Ad argumentum, concessio antecedente distinguo consequens; posita hac Dei præscientia, non potest Petrus non peccare necessitate consequente, concedo consequentiam; necessitate antecedente, nego. Ad probationem dico, impossibile quidem esse ut id non eveniat quod Deus antecedenter præscit eventurum, seu independentem à rei futuritione; in præsentem autem, hac Dei præscientia dependet à futuritione actus illius, seu peccati futuri; nisi etenim Petrus esset se ad peccatum determinaturus, Deus non sciret eum peccaturum; nec enim est ideo peccaturus quia Deus eum peccaturum cognoscit, sed è contrà ideo Deus cognoscit eum peccaturum, quia sua sponte se ad peccatum est determinaturus, ut ostendi supra, num. 4.

IV.
Magis declaratur necessitas eventum ex præscientia Dei, esse tantum consequentem.

Solum ergo novit eum Deus esse peccaturum, posito quòd sit peccaturus; posito autem quòd sit peccaturus, non potest non peccare; hæc verò necessitas non minuit libertatem, cum sit consequens, eamque jam exercitam, vel exercendam supponens. Rem hanc libro de Concordia præscientiæ & prædestin. cap. 1. optimè declarat S. Anselmus: ubi duplicem distinguens necessitatem, antecedentem, & consequentem, totidem penè verbis datam jam solutionem tradit: *Cum, inquit, dico, quia si præscit aliquid, necesse est illud esse futurum; idem est ac si dicam, si erit, ex necessitate erit. Sed hæc necessitas non cogit, nec prohibet aliquid esse, vel non esse: & alia plurima ad hanc difficultatem enodandam, ibidem subjungit. Quare, sicut quando videtur Petrus actu peccans, non tollitur ejus libertas, quia visio illa supponit peccatum illud positum, ita quando peccatum ejus præscitur, seu prævidetur, non etiam tollitur libertas; quia præcognitio illa supponit peccatum futurum, sicque sequitur illud, non præcedit.*

V.
Præscientia Dei de peccato Petri, non est simpliciter necessaria.

Ad id quod in argumento addebatur, antecedens illud, seu Deum peccatum Petri præscire, esse necessarium: dico, non esse simpliciter necessarium, sed tantum secundum quid, & ex suppositione, quòd scilicet Petrus sit liberè se ad peccatum determinaturus; unde, ut dixi scilicet. præcedente, simpliciter est in potestate Petri efficere ut Deus hoc non præciverit, sed contrarium, si nimirum, ut potuit, non fuisset se ad peccatum determinaturus.

VI.
Quo sensu in potestate hominis sit efficere, ut præteritum non sit præteritum.

Dices: hæc Dei de peccato Petri præscientia à multis jam annis est præterita, imò fuit ab æterno: ergo non est in potestate Petri illam impedire; nullus enim efficere potest ut præteritum non sit præteritum. Respondetur: licet quidem facere nullus possit ut præteritum, in sensu composito efficere potuit Petrus ut hæc Dei præscientia non fuerit præterita, imò ut omnino non fuerit; præsupponit enim hæc scientia peccatum Petri futurum, quod nisi is fuisset admittens, Deus non hæc præscientiam, sed aliam habuisset.

VII.
Petrus, licet possit non peccare, non tamen potest falsam reddere præscientiam Dei.

Objiciet aliquis tertio, si Petrus possit simpliciter non peccare, ergo potest falsam reddere hæc præscientiam Dei. Respondetur negando consequentiam; imò falsam redderet Dei præscientiam, si non posset non peccare: Deus enim novit esse antecedenter & simpliciter in ejus potestate non

admittere peccatum, & solum scit non posse eum non peccare consequenter, seu posito quòd sit peccaturus. Cum ergo Deus tantum sciat eum peccaturum, posito quòd sit peccaturus, seu quia ejus peccatum est futurum, posito autem quòd sit peccaturus, non possit non peccare, clarum est, quantumvis antecedenter possit peccatum illud vitare, non tamen posse eum fallere præscientiam Dei, quæ supponit potentiam antecedentem & tantum arguit impotentiam consequentem. Simpliciter ergo potest Petrus non peccare: stante verò hac Dei præscientia, seu posito quòd sit peccaturus, sicque consequenter non potest non peccare; ut autem posset fallere scientiam Dei, deberet etiam posito quòd peccatum sit futurum (ut illud futurum esse supponit Dei scientia) posse illud vitare.

Objicies quarto: non potest id, quod est prius tempore, dependere ab aliquo merè futuro, utpote quod de facto nihil est; ergo nec scientia Dei, quæ est æterna, pendere potest à peccato Petri cras committendo. Distinguo antecedens: non potest ab aliquo futuro dependere tanquam ab influente, concedo antecedens; tanquam à conditione, nego. Hæc ergo Dei præscientia de peccato Petri, nec esset, nec esse posset, nisi peccatum illud esset futurum. Et sanè mirum est, non posse Deum revelare ac prædicere Joannem cras hoc vel illud liberè facturum: si revelare id potest, ergo illud præcicit; ergo hæc Dei præscientia non tollit operationum illarum libertatem; sic enim involveret pugnantia; sciret namque Joannem liberè illas actiones cras eliciturum, & tamen hoc sciendo tolleretur earum libertatem, quod est planè implicitorium, & scientia illa destrueret seipsam.

Rem hanc totam optimè declarat S. Augustinus To. 1. lib. 3. de libero arbitrio; ubi tribus rationibus ostendit Dei præscientiam non tollere hominum libertatem. Primam rationem proponit S. Doctor cap. 3. Deus, inquit, non minus hodie, imò ab æterno præcivit quid ipsemet cras, & ad finem usque sæculi facturum sit, quam quid facturi sint homines; ergo si præscientia Dei inducat necessitatem in operando, Deus nihil in tempore produceret liberè, quod nefas est dicere: sequela verò probatur, nam hæc eadem formâ urgeri posset argumentum supra numero secundo positum de antecedente necessario ad necessarium consequens, cum æquè necessarium sit Deum suas operationes futuras præscire, quam nostras. Secunda ratio habetur ibidem cap. 4. Si homo quispiam, inquit, certò præcivit aliquem tali instante peccaturum, non tolleretur ejus libertas, & tamen ex suppositione hujus scientiæ non posset non sequi peccatum illud, alioqui scientia non esset certa; ergo idem est de præscientia Dei. Tertia denique ratio, cap. etiam quarto, est, quòd certa memoria quam quis cras habiturus est de peccato hodie commissio non tollit præcivit illius libertatem. Sicut ergo, inquit S. Doctor, tu memoriâ tuâ non cogis facta esse quæ præterierunt; sic Deus præscientiâ suâ non cogit faciendâ, quæ futura sunt. Hæc ille: & in duobus hæc capitibus plurima alia adducit, que optimè declarant, quò pacto Dei præscientia, hominum in operando libertati non officiat.

VIII.
Id quod est prius tempore, pendere potest à re futura.

Deus liberam alium potest prædicere; ergo & præscire.

IX.
Tribus rationibus ostendit S. Doctor præscientiam non tollere libertatem.

Secundario ex præscientia ostendit.

Tertia ratio ostendit ex recordatione peccati præteriti.